

ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ІНОЗЕМЦІВ ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Важливим фактором, що уповільнює діяльність у будь-якій галузі, безперечно, є нестача мотивації. Мотивація – одне з найважливіших та найскладніших психологічних явищ, яке зумовлює всі види людської діяльності. Вона розглядається як система умов, які спонукають та спрямовують поведінку людини, зорієнтованої на досягнення мети.

Складність організації вмотивованого навчального процесу потребує поглибленого аналізу основних положень як сучасної мотиваційної теорії в цілому, так і мотивації навчальної діяльності.

Опис чинників, що впливають на мотивацію, достатньо широко представлений у методичних джерелах. Проте розвідки, в яких встановлено оптимальне для досягнення конкретної цілі поєднання таких чинників, дотепер відсутні. На нашу думку, дослідження саме цього аспекту підвищення та / або збереження мотивації до навчання має особливе значення для методики викладання української мови як іноземної.

У іноземних студентів, які навчаються в українських ЗВО, наявні два види мотивації: інструментальна (українська мова є інструментом для отримання спеціальності) та інтегративна (всі студенти-іноземці так чи інакше мають адаптуватися до умов життя в україномовному та українокультурному середовищі).

Психологи вважають одним з факторів, що сприяють формуванню мотивації, є фактор успішності діяльності. Мотивація та успішність – два взаємопов'язані явища: високий рівень мотивації допомагає досягнути високих результатів, а позитивні результати забезпечують збереження мотивації на належному рівні – студент із задоволенням робить те, що в нього добре виходить.

Мотивацію поділяють на зовнішню та внутрішню. Зовнішня мотивація формується із заохочення та покарання; завдяки зовнішній мотивації

з'являється стимул для досягнення кінцевого результату навчання. Внутрішня мотивація є спонукальною силою для розвитку процесу навчання. Саме в навчальному процесі вирішальну роль відіграє навчальна мотивація, яка передусім залежить від організації цього процесу, якості навчальних матеріалів, майстерності викладача і багатьох інших чинників. Через таку залежність внутрішня мотивація є менш стійкою, ніж зовнішня.

Основна мета викладача української мови як іноземної полягає не в простій передачі знань, а в тому, щоб зацікавити студента виконати мовні завдання за власним бажанням, бути більш самостійним при опануванні української мови. При цьому нагальною потребою є підбір індивідуальних мотиваційних компонентів. Так, акцентуючи увагу на науковому стилі мовлення в навчальному матеріалі, ми стимулюємо інструментальну мотивацію, а якщо звертаємо увагу на культурний компонент, то стимулюємо інтегративну мотивацію. Для вирішення даного питання можливе включення емоційної складової в діяльність викладача та студента шляхом використання вправ, що дають студентіві можливість відчувати свої досягнення, залучення різноманітних аудіо- та відеоматеріалів (країнознавчого характеру для розширення діапазону тем для обговорення та ін.).

Таким чином, для підвищення мотивації при вивченні української мови як іноземної необхідна розробка системи використання цілого комплексу мотиваційних механізмів.